

I samband við 100 ára føðingardag Thorvald Staunings hin 26. oktober, prenta vit her seinna part av grein eftir Haldor Holm.

- 1873 -

THORVALD STAUNING

I 1892 mældte Stauning sig i fagforeningen for cigarsortere, og var uafbrudt medlem til sin død i 1942, de senere år som æresmedlem.

Meget hurtigt tog Stauning del i fagforeningsarbejdet, og hurtigt fik han tillidsposter. Som kun toogtyveårig den første. Allerede i 1895 var han fagforeningens delegerede på tobaksarbejderforbundets kongres. Og i 1897 forretningsfører i Cigarsorternes Understøttelsesforening. Stauning blev en meget dygtig organisationsleder og højnede fagets arbejdsforhold betydeligt. Partiarbejdet tog også meget af hans tid og i 1898 blev han valgt til partiets delegerede på kongressen i Odense. Skrev også meget skarpe artikler i Socialdemokraten vendt mod arbejdsgiverne under mærket »En som husker«. Stauning gjorde sig mere og mere gældende indenfor partiet, de nærmeste medarbejdere værdsatte hans arbejde for de forurettede.

I. Okt. 1898 kom Stauning ind på partikontoret, det var kassererposten han overtog. Fra nu af var han partiformanden P. Knudsen's nærmeste medarbejder. Samme år blev Stauning valgt ind i partiets hovedbestyrelse. Dette var et vendepunkt i Staunings liv. Og han var en mand, som P. Knudsen kunne bruge, og han læde da også mere og mere beslag på Stauning. Stauning var meget pligtopfyldende, så det varede ikke ret længe inden P. Knudsen tog den unge kloge kasserer med på råd, og han så alle rede nu i Th. Stauning sin efterfølger. For dette krævende arbejde fik Stauning 5 kr. om ugen.

En dag sagde P. Knudsen til Stauning: »Nu må du kun beskæftige dig med de cigarer du selv ryger, jeg skal bruge dig helt«. Stauning blev forfærdet at være kasserer, partisekretær og agitator.

Fattig var Stauning men han klagede sig ikke, og udførte sit arbejde monsterværdigt.

I 1898 giftede Stauning sig med en tidligere arbejdskammerat, en sød ung pige ved navn Anna Jensen. Anna blev Stauning en god kone, som forstod ham. Hun var klar over, at

skulle han udrette det for de fattige han så gerne ville, måtte hun undvære ham medens han arbejdede.

De levede lykkeligt sammen i 23 år. Hun omkom ved en ulykke. Der var en søn i ægteskabet, Holger Stauning. Som partiet voksede til Staunings store glæde fik han lønforhøj-

for de små i samfundet. Lønnen kom 3 år senere. Ved valget i 1913 kom der et flertal for socialdemokraterne og de radkale. De syv år indtil 1920 gjorde socialdemokratiet til en magtfaktor i lovgivningsarbejdet. Partiet var i rivende fremgang. Stauning sagde på et møde: »Der er intet politisk

elsi til 10 kr. om ugen. Ved valget i 1906 blev Stauning valgt ind i folketinget i Faksekredsen.

I 1910 ville P. Knudsen lægge partiformandsposten fra sig, og anbefalede i varme ord sin igennem mange år nærmeste medarbejder Th. Stauning.

Den vigtige post som partiets forretningsfører beholdt han uafbrudt til 1939, da afløste Hans Hedtoft ham. Tiden gik, og partiet voksede stødt under Staunings dygtige lederskab.

Det første store arbejde som nyvalgt forretningsfører var at lede den store internationale socialistiske kongres i København i 1910. Der var mere end 800 socialistiske repræsentanter fra så at sige hele verden. I sandhed et dygtigt arbejde. Tiden gik. Stauning arbejdede energisk og agiterede til fordel

parti i Danmark, der er vokset så hurtigt og samtidigt så sundt som vorte.

Stauning har fra sin tidligste ungdom forstået at parti, og så måtte have noget at byde ungdommen. Han deltog som partimand på socialistiske ungdomsmøder og kongresser.

På Staunings foranledning ydede parti økonomisk hjælp til ungdomsorganisationerne. Og Stauning var forbilledet for os unge i D.S.U.

A. C. Meyer sagde engang: »Ingen mand står i dag stærkere i partiets unge skov end netop Th. Stauning.«

Så kom krigen i 1918. Og statsminister Zahle vidste at Th. Stauning havde arbejdermasserne bag sig, og var klog nok til at bede ham overtage et ministerium. Den 18. november 1918 blev Th. Stauning

vor første socialminister, som han dog ikke selv kaldte sig for, men blot kontrolminister, beskeden som han var. Stauning udførte et dygtigt ministerarbejde ved at stille 18 reformkrav, som blev gennemført med støtte af de radikale. Hvad socialdemokratiet krævede i 1872, blev nu gennemført 46 år efter.

Ved septembervalget i 1920 havde socialdemokratiet en smuk fremgang og vandt 6 mandater.

Socialdemokratiet kunne den

21. juni 1921 fejre 50 års jubilæum. Det blev fejret med et kæmpestævne på Nørrefælled, hvor ca. 80.000 arbejdere samledes under de røde faner. Det samme sted hvorfra husarer og politi 50 år tidligere havde forjaget de københavnske arbejdernes første demonstration. — Stauning var det naturlige midtpunkt og blev meget stærkt hyllet, det samme blev Luis Pios Enke, Augusta Pio og datteren Sylvia Pio. Disse to havde Urnen med Luis Pio's aske med

Mest kendte danske valplakater gennem tiderne.